Høring: 4-årig tilbudsstruktur for videregående opplæring i Agder

AGDER fylkeskommune

Innsendt: 01.10.2026 09:27
Referanse-ID: RZM-ADX
Skjema-ID: AFK-224

Avsender høring

Informasjon

Innsender av høringen

Fornavn	Hildegunn Myre
Etternavn	Dale
Hvem svaret du for?	◉ Jeg svarer på vegne av virksomhet eller annen organisasjon med eget organisasjonsnummer
Organisasjonsnavn	VEGÅRSHEI KOMMUNE
Organisasjonsnummer	964965048
Gatenavn og - nummer	
Postnummer	
Poststed	

Svar på høring

Tilbudsstruktur og dimensjonering

Hvordan vurderer dere den vedtatte dimensjoneringen opp mot dagens og framtidige kompetansebehov?

Høringsforslaget (og høringsinnsill) bygger på tre sentrale dokumenter og vedtak:
a. vedtatt 4- årig tilbudsstruktur med nytt fjerdeår
b. oppdaterte elevtallsprognoser for aldersgruppen 16–18 år
c. gjeldende kriterier for planlegging og dimensjonering av tilbudsstrukturen

a. Vedtatt 4- årig tilbudsstruktur med nytt fjerdeår
Fylket gir anledning til å komme med forslag til justeringer av struktur eller innspill til fremtidige endringer av tilbudsstrukturen, kun ett år etter Høring: 4-årig skole- og tilbudsstruktur for 2026-2030. Den fireårige tilbudsstrukturen ble vedtatt i

hovedutvalg for utdanning og folkehelse november 2025. Denne nye høringen presiserer ikke nærmere om fylket selv ser negative konsekvenser av den vedtatte tilbudsstrukturen, men spør helt åpent på nytt. Dette bidrar til merarbeid for alle høringsinstansene, men ikke minst negative konsekvenser for de som er direkte berørt: elever og ansatte.

b. Oppdaterte elevtallsprognoser for aldersgruppen 16–18 år

Elevtallsprognosene viser færre 16–18-åringer i vår region. Vegårshei har over tid hatt høyere gjennomføringsgrad i videregående opplæring enn landet og nabokommunene; siste tilgjengelige tall for 2018–2024 er 88 prosent, mot 82 prosent nasjonalt. Samtidig gjennomfører bare rundt halvparten av ungdommene med foreldre som har grunnskole som høyeste utdanning.

I Vegårshei har 21,3 prosent av innbyggerne i alderen 25–44 år grunnskole som høyeste fullførte utdanning, mot 18,3 prosent i Agder og 17,5 prosent i landet (kilde: FHI Statistikk).
Tilbudsstrukturen i vår region bør på dette grunnlag i større grad gi eldre ungdom og voksne mulighet til å oppnå studie- eller yrkeskompetanse gjennom fleksible opplæringsløp og tilbud som er tilgjengelige nær bostedet. En tilbudsstruktur basert på elevtallsutvikling i aldersgruppen 16-18 år dekker ikke behovet for kompetanseutvikling i vår region.

c. Gjeldende kriterier for planlegging og dimensjonering av tilbudsstrukturen
Ved planlegging av skoler og tilbudsstruktur skal kapasiteten på den enkelte skole tilpasses følgende: søkergrunnlag, regionens kompetansebehov, mulighetene for praksis og læreplasser og økonomiske og personalmessige konsekvenser

Vegårshei kommune mener det er for tidlig å justere tilbudsstrukturen basert på søkertallene det første året. Det var mye negativ og konfliktskapende debatt i prosessen før og etter vedtaket i november 2025, bare tre måneder før frist for søknad for videregående opplæring. Den nye modellen for Østre Agder videregående skole bør få tid til å virke før nye strukturendringer vurderes. Elever, lærere og

administrasjon trenger arbeidsro, og konsekvensene av de siste endringene må evalueres grundig før eventuelle nye grep. En samlet evaluering bør gjennomføres mot slutten av den vedtatte fireårsperiodens tredje år, slik at eventuelle justeringer kan bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og vurderes for neste fireårsperiode.

Er det utdanningstilbud som bør styrkes, reduseres eller etableres?

Fylkeskommunen justerte i april 2026 tilbudsstrukturen for skoleåret 2026/2027 på grunnlag av søkertall. Endringene er foreløpig ikke videreført, bortsett fra der elevtallet direkte påvirker dimensjoneringen av neste år i utdanningsløpet. Videreføring vurderes etter høringen på bakgrunn av oppdatert kunnskap. Klasser med under 64 prosent oppfylling etter prøveinntaket startes som hovedregel ikke, men det kan gjøres unntak ved videreføring av Vg2/Vg3-tilbud der elevene ikke har andre alternativer, og ved nye eller smale tilbud som er viktige for rekrutteringen. Samtidig må tilbudsstrukturen planlegges helhetlig og bærekraftig, slik at kapasitet, desentralisert skolestruktur og investeringer i utstyr, spesialrom og verksteder utnyttes best mulig.

Vegårshei kommune mener fortsatt (viser til tidligere innsendte høringssvar) at stabilitet og forutsigbarhet er avgjørende for at elever får god informasjon og tør å velge smale tilbud med få søkere. I små kommuner varierer søkertallene med fødselstall og hva ungdom oppfatter som attraktivt, og tilbud bør derfor ikke endres på grunnlag av kortsiktige svingninger. Med utfordringer knyttet til gjennomføring og utdanningsnivå i småkommunene i Østre Agder bør fylket opprettholde tilbudene i regionen selv ved noe lavere oppfyllingsgrad. Reduserte tilbud kan forsterke levekårsutfordringer, fraflytting og samfunnsøkonomiske tap i Vegårshei og nabokommunene. Grensen på 64 prosent bør derfor ikke være absolutt; lokale forhold må vektlegges.

Vegårshei kommune er særlig bekymret for konsekvensene av at Helse- og oppvekstfag er flyttet til Risør. Nedgangen i søkertallene etter flyttingen styrker bekymringen for at lengre reisevei svekker rekrutteringen fra Vegårshei og andre distriktskommuner. Fylkeskommunen bør følge utviklingen tett og gjennomføre en grundig

evaluering av hvordan flytting og reisevei påvirker elevenes utdanningsvalg. Dersom den negative rekrutteringstrenden fortsetter, bør det vurderes kompenserende tiltak for distriktskommunene.

Hvordan vurderer dere den geografiske fordelingen av tilbudene i Agder?

For å sikre likeverdige valgmuligheter bør ordningen med nærskolepoeng og dagens inntaksregioner videreføres, slik at elever fra Vegårshei og Åmli har reelle valgmuligheter og likeverdig tilgang til utdanningstilbud i regionen. Vegårshei kommune mener at den geografiske fordelingen av utdanningstilbudene i Agder må ivareta distriktskommunenes særskilte utfordringer, særlig knyttet til reiseavstand og tilgangen til Helse- og oppvekstfag. Våre elever må kunne søke Sam Eyde videregående skole på lik linje med Østre Agder videregående skole (lokasjon Risør). Kommunen ønsker derfor å bevare nærskolepoeng, dagens inntaksregioner og et bredt tilbud ved begge lokasjonene til Østre Agder videregående skole.

Hvordan bør sluttkompetansene i modulstrukturert opplæring for voksne dimensjoneres?

a. Dokumentet om modulstrukturert opplæring som fulgte høringen var for lite beskrivende av tilbudet til at vi kan se hvilke fag som er tenkt tilbudt hvor.

b. Dokumentet med planlagt dimensjonering av tilbudet viser at det er svært få fag som tilbys i Arendal. Resten av tilbudene finnes vest for Arendal, det nærmeste i Lillesand.

c. Det er negativt for våre voksne innbyggere med behov for videregående opplæring at det ikke finnes bedre tilbud i nærheten. Sett i kombinasjon med svært redusert kollektivtilbud for en målgruppe som til stor del har svak økonomi, mangler tilgang til bil og har omsorg for barn, oppleves tilbud lokalisert vest for Arendal som urealistisk med tanke på mulighet til gjennomføring.

Hvordan vurderer dere den foreslåtte tilbudsstrukturen samlet sett i lys av målet om at flere elever og voksne fullfører videregående opplæring?

Tilbudet ved Østre Agder videregående skole må ikke reduseres ytterligere, og endringene må få tid til å stabilisere seg. Det er viktig at tilbudsstrukturen til ungdom over 18 år og voksne opprettholdes eller styrkes i vår region. Ungdom og unge voksne fram til fylte 24 år har rett til videregående opplæring fram til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Vi mener

det er viktig at dimensjoneringen av tilbudene tar høyde for denne retten, og at mulighetene og rettighetene kommuniseres tydelig til unge voksne over 18 år. Jfr. "Rett til videregående opplæring" på udir.no: "De som har fullført grunnskolen eller tilsvarende har rett til videregående opplæring frem til studie- eller yrkeskompetanse. Etter fylte 24 år har man rett til videregående opplæring for voksne. Personer mellom 19–24 år kan velge om de vil ha opplæring organisert for elever eller voksne".